

Vastuullisen sijoittamisen periaatteet

Ilmarisen hallituksen hyväksymä 16.12.2022

ILMARINEN

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Kansainvälisten normien noudattaminen ja sijoituskohteiden poissulkeminen	4
Aktiivinen omistajuus.....	4
Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin.....	5
Sijoitusten vaikutukset ja kestävä kehityksen tavoitteet	5
Periaatteiden hyväksyntä ja käytännön ohjeistus	6
Raportointi.....	6
Ympäristöperiaatteet	7
Sijoitustoiminnan perusoletukset ympäristövaikutuksista	7
Ilmastoperiaatteet.....	8
Sijoitustoiminnan perusoletukset ilmastovaikutuksista	8
Sijoitustoiminnan ilmastotavoitteet	8
Ilmastoperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa	9
Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa.....	9
Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen	9
Ihmisoikeusperiaatteet	11
Ihmisoikeusperiaatteet sijoitustoiminnassa.....	11
Sijoitustoiminnan perusoletukset ihmisoikeusvaikutuksista.....	11
Ihmisoikeusperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa	12
Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa.....	12
Omistajaohjauksen periaatteet	13
Omistajaohjaus ja sijoitusstrategia.....	13
Työeläkevarojen merkitys ja suomalainen omistaminen	14
Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta	14
Omistajaoikeuksien käyttö kohdeyrityksissä	14
Osallistuminen hallitustyöskentelyyn	14
Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin	14
Yhtiökokouksiin osallistuminen.....	15
Yhtiön hallituksen kokoonpano	15
Palkitseminen	15
Pääomarakenteen muutokset	16
Osinkopolitiikka	16
Osakesarjat ja äänivalta	16
Tilintarkastajan valinta ja tilintarkastajien palkkiot	17
Vastuullisuutta edistävät yhtiökokouksesitykset.....	17
Vuoropuhelu omistamiemme yhtiöiden, muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa ...	17
Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella	17
Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin ja sidosryhmiin	17
Veroperiaatteet	18

Tämä dokumentti kuvaa periaatteita, jotka Ilmarinen ottaa sijoitustoiminnassaan huomioon. Nämä vastuullisen sijoittamisen periaatteet sisältävät kolme teemaa: ympäristö, ihmisoikeudet ja omistajaohjaus. Ilmarisen hallitus hyväksyy tämän dokumentin ja vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä vastaa sen ylläpidosta ja päivittämisestä.

Vastuuhenkilö: Karoliina Lindroos, vastuullisen sijoittamisen johtaja

Johdanto

Vastuullisuus on olennainen osa Ilmarisen sijoitustoimintaa. Tehtävänäme on sijoittaa eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti siten, että pystymme maksamaan eläkkeet myös tulevaisuudessa. Olemme pitkäaikainen sijoittaja, ja velvollisuutemme on toimia asiakkaidemme ja eläkkeensaajien edun mukaisesti. Osana tämän tehtävän toteuttamista otamme huomioon sijoituspäätösten ympäristöön, yhteiskuntaan ja hallintotapaan liittyvät näkökohdat. Näiden näkökohtien huomioimisella katsomme olevan vaikutusta myös sijoitusten tuottoihin. Hallinnoimme aktiivisesti sijoituksiin liittyviä vastuullisuusriskejä sekä tunnistamme sijoitusmahdollisuuksia kestävän kehityksen haasteiden ja tavoitteiden ratkaisuihin. Lisäksi vaikutamme positiivisesti vastuullisuuden edistämiseen sekä omalla sijoitustoiminnallamme että myös valitsemiemme varainhoitajien kautta.

Sijoituksillamme on paljon vaikutuksia yhteiskuntaan. Vastuullisen sijoittamisen periaatteilla ja käytössä olevilla työkaluilla ohjaamme sijoitustoimintaamme ja siten pyrimme minimoimaan sijoitusten negatiivisia vaikutuksia sekä lisäämään positiivisia vaikutuksia. Vastuullisen sijoittamisen periaatteemme koskevat kaikkea sijoitustoimintaamme. Käytännön toimet vaihtelevat omaisuuslajikohtaisesti.

Vastuullinen sijoittaminen Ilmarisessa

Vastuullisen sijoittamisen työkalut

Olemme jakaneet vastuullisuuden kolmen teeman alle. Nämä teemat ovat ympäristö (E = environment, ympäristö), sosiaalinen vastuu (S = social, ihmisoikeudet) ja hyvä hallintotapa (G = governance, omistajaohjaus). Teemojen alle on kirjattu periaatteita, jotka yhdessä tämän johdannon kanssa muodostavat vastuullisen sijoittamisen periaatteet. Kaikkia teemojen alaisia periaatteita voidaan myös tarkastella erillisinä dokumentteina.

Teemojen erilaisuudesta huolimatta niitä kaikkia ohjaa kolme keskeistä vaatimusta:

- Kansainvälisten normien noudattaminen
- Aktiivinen omistajuus/dialogi
- Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin

Kansainvälisten normien noudattaminen ja sijoituskohteiden poissulkeminen

Kansallinen lainsäädäntö ei aina ole riittävän vahvaa vastuullisuuden näkökulmasta ja siksi edellytämme sijoituskohteiltamme myös kansainvälisten normien noudattamista. Odotamme sijoituskohteena olevien yritysten noudattavan YK:n Global Compact -aloitteen periaatteita ja niiden perustana olevia YK:n ihmisoikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevia julistuksia sekä ILO:n työelämän peruseriaatteita ja oikeuksia koskevaa julistusta. Kokemuksemme mukaan poissulkemisen sijaan vaikuttamisprosessien avulla voidaan saada enemmän muutosta aikaan. Suljemme kuitenkin kansainvälisiä normeja rikkoneet yritykset sijoituksiemme ulkopuolelle, mikäli vaikuttamisprosesseihin ei ole mahdollisuutta tai ne eivät tuota tulosta. Emme myöskään tee suoria sijoituksia yhtiöihin, jotka esimerkiksi valmistavat tupakkatuotteita tai kansainvälisissä sopimuksissa kiellettyjä joukkotuhoaseita. Tarkemmat yksityiskohdat poissulkemisista ja siitä miten periaatteita huomioidaan sijoituspäätöksissä, on kuvattuna vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistuksessamme.

[Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus \(pdf\)](#)

Oman jatkuvan seurannan lisäksi ulkopuolinen yhteistyökumppanimme käy säännöllisesti suorat listatut arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Vaikuttamisprosessi on ensisijainen keino epäsuotavan toiminnan lopettamiseksi. Mikäli vaikuttaminen ei tuota tulosta, irtaudumme omistuksesta mahdollisuuksien mukaan.

Otamme sijoitustoiminnassamme huomioon Financial Action Task Forcen (FATF) julkilausumat kansainvälisistä velvoitteista rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseksi sekä YK:n ja EU:n finanssipakotteet.

Aktiivinen omistajuus

Aktiivinen omistajuus on olennainen osa sijoitustoimintaamme. Aktiivisen omistajuuden ja dialogin kautta meillä on mahdollisuus vaikuttaa sijoituskohteisiimme ja tuoda esiin liiketoimintaa edistävää vastuullisuutta tai sitä haittaavia riskitekijöitä. Keskustelemme sijoituskohteena olevien yritysten ja varainhoitajien kanssa aktiivisesti tavoitteenamme edistää vastuullisuutta ja puuttua epäkohtiin. Lisäksi osallistumme yhtiökokouksiin ja nimitystoimikuntatyöhön.

Mikäli sijoituskohde ei esimerkiksi noudata kansainvälisiä normeja, syvennämme keskusteluja vaikuttamisprosessiksi, joka tähtää epäsuotavan toiminnan loppumiseen ja vastuullisten toimintatapojen omaksumiseen. Mikäli epäsuotava toiminta ei lopu vaikuttamisen seurauksena, on viimeisenä keinonamme omistuksesta irtautuminen mahdollisuuksien mukaan. Vaikuttamisprosessi ei ole pelkästään reaktiivinen toimintatapa. Vaikutamme myös proaktiivisesti taloudellisesti merkittävien vastuullisuusteemojen osalta lisätäksemme omaa ja sijoituskoh-

teidemme ymmärrystä vastuullisuusriskeistä ja mahdollisuuksista, tukeaksemme yhtiöiden vastuullisuustyötä ja pienentääksemme sijoitustoimintaan kohdistuvia riskejä. Käytämme tunnettuja viitekehyksiä ja palveluntarjoajien analyysia tunnistaaksemme olennaiset vastuullisuusteemat. Lisäksi vaikuttamisen kautta voimme kertoa sijoituskohteille odotuksistamme liittyen vastuullisuusteemoihin.

Vaikuttamista voimme tehdä sekä yksin että palveluntarjoajamme ja muiden sijoittajien kanssa sekä sijoittaja-aloitteiden kautta. Tarkemmat määritelmät vaikuttamisista ja siitä miten periaatteita huomioidaan sijoituspäätöksissä, on kuvattuna vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistuksessa.

[Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus \(pdf\)](#)

Vastuullisuusanalyysin integrointi sijoituspäätöksiin

Yritystoiminnan ympäristö- ja sosiaaliset vaikutukset sekä hyvä hallintotapa vaikuttavat yritysten tuottoihin, kustannuksiin ja maineeseen. Ne ovat siten merkityksellisiä myös sijoittajan tuottojen ja riskien näkökulmasta. Koska sijoituskohteidemme taloudellisessa menestyksessä vastuullisuustekijöillä on merkitystä, meille on tärkeää, että sijoituspäätöksissä mukana olevat henkilöt osallistuvat vastuullisuustekijöiden analysointiin ja tunnistamiseen. Osana sijoituskohteiden tutkintaa käytämme vastuullisuusindeksejä ja -luokituksia, kyselyitä sekä aiheeseen erikoistunutta sisäistä ja ulkopuolista analyysia. Tarkemmat määritelmät integroinnista ja siitä miten periaatteita otetaan huomioon sijoituspäätöksissä, on kuvattu vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistuksessa.

[Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus \(pdf\)](#)

Sijoitusten vaikutukset ja kestävän kehityksen tavoitteet

Järjestelmätason riskit, kuten ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen, aiheuttavat riskejä sijoitussalkkuamme. Sijoitamme maailmanlaajuisiin arvoketjuihin, sillä eläkevakuutusyhtiönä tarvitsemme laajasti hajautetun sijoitussalkun. Näin ollen emme voi täysin välttää riskejä, vaan meidän on yhdessä muiden markkinatoimijoiden kanssa pyrittävä puuttumaan niihin. Vastuullinen sijoittaminen on ollut olennainen osa sijoitustoimintaamme jo yli kahden vuosikymmenen ajan. Ennakoimme, että jatkossa ESG-riskienhallinnan lisäksi on yhä tarpeellisempaa paremmin ymmärtää ja mitata sijoitusten kestävään kehitykseen liittyviä ratkaisuja ja positiivisia vaikutuksia. Sijoittajan näkökulmasta mahdollisuuksiin keskittymisessä on tuottopotentiaalia, kun otetaan huomioon yritysten muuttuva toimintakonteksti: etenevä ilmastonmuutos, luonnon monimuotoisuuden ja luonnonpääoman heikkeneminen ja lisääntyvä kiinnostus työntekijöiden oikeuksiin ja ihmisoikeuksiin maailmanlaajuisesti.

Agenda 2030 on maailmanlaajuinen toimintasuunnitelma turvata taloudellinen ja inhimillinen hyvinvointi ympäristölle kestävällä tavalla. Siinä todetaan, että talousjärjestelmämme on kiireellisesti mukauduttava kestävämpään polkuun. Agenda 2030 otettiin käyttöön kaikissa YK:n jäsenvaltioissa vuonna 2015 ja sitä toteutetaan 17 kestävän kehityksen tavoitteen (SDG) kautta. Kestävän kehityksen tavoitteiden avulla on tarkoituksena luoda kestävämpi ja oikeudenmukaisempi maailma vuoteen 2030 mennessä. Kestävän kehityksen tavoitteita voidaan käyttää kokonaisuutena globaaleina kattotavoitteina myös sijoittajan näkökulmasta ja ne ovat merkityksellisiä sijoittajille, jotka pyrkivät ymmärtämään ja mittaamaan panoksensa kestävään kehitykseen. Ilmarisen sijoitustoiminnan osalta lähestymme kestävän kehityksen tavoitteita ilmastoon, luontopääomaan ja luonnon monimuotoisuuteen liittyvien lähestymistapojemme ja tavoitteidemme kautta. Lisää näihin teemoihin liittyvistä lähestymistavoistamme [ilmastotiekartassamme \(pdf\)](#) sekä [luonnon monimuotoisuus -tiekartassamme \(pdf\)](#). Näiden teemojen kautta olemme tunnistanee seuraavat tavoitteet meille kaikkein merkittävimmiksi kestävän kehityksen tavoitteiksi:

7: Edullista ja puhdasta energiaa

9: Kestävää teollisuutta, innovaatioita ja infrastruktuuria

11: Kestävät kaupungit

12: Vastuullista kuluttamista

13: Ilmastotekoja

14: Vedenalainen elämä

15: Maanpäällinen elämä

Lisää tietoa vuonna 2023 julkaistavassa kestävä kehityksen tavoitteisiin liittyvästä taustapaperistamme.

Periaatteiden hyväksyntä ja käytännön ohjeistus

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteet hyväksyy Ilmarisen hallitus. Näiden periaatteiden laatimisesta ja päivittämisestä sekä käytännön ohjeistuksesta ja toteutuksen seurannasta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä, jonka kokoonpanoon kuuluu toimitusjohtajan ja sijoitusjohtajan lisäksi edustajia sijoituslinjalta, lakiasioista ja viestinnästä. Periaatteiden toteuttamisesta vastaa Ilmarisen sijoitusorganisaatio. Vastuullisen sijoittamisen periaatteiden toteutumisen varmistaminen on myös osa yhtiön normaalia compliance-valvontaa.

Raportointi

Avoimuus on yksi arvoistamme ja se koskee myös raportointia sijoitustoiminnastamme. Raportoimme sijoitustoiminnastamme laajasti osana muuta vastuullisuusraportointiamme erityisesti vuosittain julkaistavassa vuosi- ja yritysvastuuraportissamme. YK:n tukemien vastuullisen sijoittamisen periaatteiden (Principles for Responsible Investment, PRI) mukaisesti julkaisemme vuosittain PRI-raportin vastuullisen sijoittamisen toimistamme. Oman raportoinnin lisäksi toimitamme tietoja sijoitustoiminnastamme eri sidosryhmien kyselyihin ja vertailuihin mahdollisuuksien mukaan. Yksityiskohtaisempia tietoja vastuullisen sijoittamisen periaatteiden käytännön toimista ja tavoitteista on kuvattuna yritysvastuuraporteissamme ja PRI-raporteissamme.

[Vuosi- ja yritysvastuuraportti - \(Ilmarinen.fi\)](#)

[Sijoittamisen PRI-raportit \(Ilmarinen.fi\)](#)

Ympäristöperiaatteet

Ympäristöllä on keskeinen vaikutus meidän kaikkien terveyteen ja hyvinvointiin. Siksi on luonnollista, että ympäristö on yksi vastuullisuustyömme keskeisistä teemoista. Ympäristöllä tarkoitetaan sijoitustoimintamme osalta sekä rakennettua ympäristöä, kulttuuriympäristöä että luonnonvaraista ympäristöä.

Ympäristöstä ja sidosryhmistään huolehtiva yritys menestyy myös taloudellisesti pitkällä aikavälillä.

Sijoitustoiminnan perusoletukset ympäristövaikutuksista

Näkemyksemme mukaan:

- Ympäristö- ja maankäyttökysymykset muuttavat talouden ja yritysten toimintatapoja tulevina vuosina. Näihin liittyy liiketoiminta- ja sijoitusmahdollisuuksia, kuten esimerkiksi ympäristömyönteinen teknologia sekä rakennuttaminen.
- Ympäristökysymykset ovat myös sijoitustoiminnalle merkittävä taloudellinen riski, joka voi realisoitua esimerkiksi, kun lainsäädännön asettamat vaatimukset lisäävät yritysten kustannuksia, sijoittajat alkavat karttaa tiettyjä yrityksiä tai toimialoja arvioitujen ympäristöriskien perusteella ja/tai kun yritysten toimintaympäristö muuttuu.

Olemme merkittävä rakennuttaja ja kiinteistösijoittaja, joten esimerkiksi rakentamisen koko elinkaaren huomioon ottaminen on meille tärkeää. Rakennuttamamme rakennukset on tehty kestäväksi ja joustamaan käyttäjien mukana. Perusoletuksena ja vähimmäisvaatimuksena on, että sijoituskohteemme noudattavat ympäristöön liittyvää kansallista lainsäädäntöä ja kansainvälisiä normeja.

Oman jatkuvan seurannan lisäksi palveluntarjoajamme käy säännöllisesti arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Mikäli omistamallamme yrityksellä on vaikeuksia näiden periaatteiden noudattamisessa, vaikuttamisprosessi on ensisijainen keino epäsuoravastuun lopettamiseksi. Irtaudumme mahdollisuuksien mukaan omistuksesta, mikäli vaikuttamisprosessilla ei saada toivottua lopputulosta.

Pidämme myös tärkeänä sijoituskohteidemme läpinäkyvää, ajantasaista sekä vertailukelpoista raportointia ympäristötekijöistä mukaan lukien ilmastonmuutoksen kannalta olennaisten seikkojen raportointi. Ympäristö on laajempi kokonaisuus kuin pelkästään ilmasto. Olemme tähän saakka keskittäneet ison osan ympäristötyöstämme ilmastonmuutokseen. Tästä esimerkkinä on erilliset ilmastoperiaatteet ja niihin liittyvät tavoitteet. Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen on kuitenkin ilmastonmuutoksen ohella merkittävä systeemitason riski ja se tulee ottaa huomioon sijoitustoiminnassa. Olemme julkaisseet erillisen tiekartan mahdollisuuksistamme ja toimintatavoistamme liittyen luonnon monimuotoisuuden huomioimiseen sijoitustoiminnassamme.

Yksityiskohtaisemmat vaatimukset ja tavoitteet ovat kirjattuna käytännön ohjeistukseen, josta vastaa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä.

[Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus \(pdf\)](#)

Ilmastoperiaatteet

Ilmastonmuutos on merkittävä globaali uhka, joka voi muuttua kriisiksi, mikäli yhteiskunnan eri toimijat eivät ryhdy toimiin. Päästöjen vähentäminen ei voi olla vapaaehtoisuuteen perustuva toimi, vaan edellytys yhteiskunnallisen vakauden säilymiselle. Ilmastonmuutoksen tuomista haasteista huolimatta, siihen liittyy merkittäviä uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Olemme globaali sijoittaja ja sijoituksistamme syntyy vaikutuksia maapallon eri puolilla. Tämän vuoksi meidän on otettava ilmastonmuutos huomioon systemaattisella ja tulevaisuuteen katsovalla tavalla. Ilmastotekijöiden integroinnilla sijoituspäätöksiin voimme osaltamme olla mukana rakentamassa kestävää, oikeudenmukaista siirtymää tukevaa ja menestyksekkästä tulevaisuutta sekä edesauttaa sijoitustoiminnan tavoitteiden saavuttamista.

Ilmastonmuutos on merkittävä taloudellinen riski ja mahdollisuus sijoitustoiminnassa.

Sijoitustoiminnan perusoletukset ilmastovaikutuksista

Näkemyksemme mukaan:

- Ilmastonmuutos on muuttanut ja muuttaa tulevaisuudessa edelleen talouden ja yritysten toimintatapaa.
- Ilmastonmuutoksen konkreettiset vaikutukset heikentävät yritysten liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi äärisääolojen muodossa.
- Ilmastonmuutos aiheuttaa merkittäviä muutoksia sijoituskohteiden arvossa. Voimakkaat päästövähennystavoitteet synnyttävät uusia liiketoiminta- ja sijoitusmahdollisuuksia esimerkiksi vähähiilisen teknologiaan ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseen ja siihen sopeutumiseen liittyen.
- Ilmastonmuutos avaa kestäväen kasvun mahdollisuuksia vähähiiliseen talouteen siirtymisessä.

Päivitämme jatkuvasti ymmärrystämme ilmastonmuutokseen liittyvistä riskeistä sijoitustoiminnassa. Keskeisinä keinoina ovat erilaiset selvitykset, avainhenkilöiden kouluttaminen sekä keskustelut sijoituskohteidemme, asiakkaidemme ja yhteistyökumppaneidemme edustajien kanssa.

Sijoitustoiminnan ilmastotavoitteet

Pitkän aikavälin tavoitteenamme on saavuttaa hiilineutraalius koko sijoitussalkkumme osalta vuoden 2035 loppuun mennessä. Tavoite on yhteneväinen Suomen asettaman hiilineutraalius 2035 -tavoitteen kanssa. Globaalina sijoittajana tiedostamme myös, että kaikilla valtioilla ei ole yhtä kunnianhimoisia tavoitteita. Odotamme monien muiden maiden asettavan tavoitteita ja kaikkien ryhtyvän toimiin tavoitteiden saavuttamiseksi. Ilman valtioiden toimia meillä ei ole mahdollisuuksia saavuttaa hiilineutraalia tavoitettamme.

Ilmastotiekarttamme kuvaavat sitä, miten toteutamme 2035 tavoitettamme. Ilmastotiekarttamme asettavat välitavoitteet, tunnistavat keskeiset keinot millä tavoitteita pyritään toteuttamaan sekä mitattavat indikaattorit, joilla seuraamme edistymistämme. Tiivistelmä ilmastotiekarttamme:

Sijoitamme kestäväään tulevaisuuteen – hiilineutraalit eläkevarat 2035

2025

2030

2035

Suorat listatut osake- ja yritysrajoitukset

Hiilijalanjälki -80 %
Parisin sopimuksen 2°-tavoite
Sijoitukset ilmastoratkaisuihin 1,5-kertaistuneet

Hiilijalanjälki -50 %
Parisin sopimuksen 1,5°-tavoite
EI sijoituksia kivihileen energiantuotannossa

Kotimaiset kiinteistörajotukset

Käytännöllinen hiilijalanjälki -50 %
Rakentamisen hiilijalanjälki -15 %
Rakennus- ja purkujätteen kierrätysaste 80 %

Kokki energia CO₂-vapasta
Käytännöllinen hiilijalanjälki -80 %
Rakentamisen hiilijalanjälki -30 %
Rakennus- ja purkujätteen kierrätysaste 90 %

Kansainväliset kiinteistörajotukset

GRESB 100 % NAV:sta
Sertifikaatti 90 % NAV:sta
Käytännöllinen hiilijalanjälki -15 % pohjautuen kiinteistömanagerien tavoitteisiin

Sertifikaatti 95 % NAV:sta
Käytännöllinen hiilijalanjälki -25 % pohjautuen kiinteistömanagerien tavoitteisiin

Hilineutraalit eläkevarat

Alimmat toimenpiteet		ILMASTOTIEKARTTA 2021–2035		
<p>Vastuullisen sijoittamisen periaatteet 2006</p> <p>Ilmastotiekartta 2016–2030</p> <p>TCFD-raportointi 2019</p> <p>2021 IIGCC:n Paris Aligned Investment Net Zero Asset Owner –sitoumus</p>	<p>Sijoitussalkusta sijoitettua pois yhtiöt, jotka louhivat kivihillit energian käyttöön tai suunnittelevat uusia investointeja kivihiileen energiantuotannossa.</p> <p>CO₂-vapaa sähkö kotimaisissa kiinteistöissä</p>	<p>Tuemme vähähillistä siirtymää varmistamalla voimakkaita, omistajaohjauksia ja yhteistyötä.</p> <p>Varhustamme ilmastovastuuta ja otamme ilmastotavoitteet osaksi päätöksentekoa.</p>	<p>Otamme ilmastoriskit osaksi pitkän aikavälin tuottoennusteita ja vakavaraisuusarviointia.</p>	<p>Kehitämme ilmastotiekarttoja jatkuvasti ja laajennamme niitä muihin omaisuusluokkiin.</p>
ILMARINEN				

Lisää tietoa: Ilmarisen ilmastotiekartta (pdf)

Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmä hyväksyy ilmastoperiaatteisiin liittyvät käytännön toteutustavat, ohjeistukset ja tavoitetasot pidemmän aikavälin tavoitteeseen pääsemiseksi.

Ilmastoperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa

Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tuemme kehitystä mukaan lukien yhteistyötä korostavaa kehitystä, joka edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista. Tuemme myös tarkoituksenmukaisten keinojen käyttöönottoa lainsäädännössä ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämisessä sekä tarkoituksenmukaisia osakkeenomistajien esityksiä.

Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa

Avoimuus on yksi arvoistamme ja se koskee myös sijoitustoimintamme ilmastovaikutusten raportointia. Osana muuta vastuullisuusraportointia raportoimme ilmastovaikutuksistamme mukaan lukien ilmastotavoitteistamme ja merkityksellisistä ilmastoon liittyvistä aiheista, riskeistä ja mahdollisuuksista.

Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen

Luontopääoma ja siihen lukeutuva luonnon monimuotoisuus sekä luonnosta saatavat ekosysteemipalvelut ovat maailmantalouden ja yhteiskuntien toiminnan perusedellytys. Talous on syvästi riippuvainen luontopääomasta ja luonnon monimuotoisuudesta. Toisaalta talous vaikuttaa molempiin. Maapallon luonnon monimuotoisuus vähenee ennennäkemättömällä vauhdilla, ja tietoisuus siihen liittyvästä järjestelmätason kriisin riskistä kasvaa sijoittaja- ja yritysmaailmassa, viranomaispiireissä, kansalaisyhteiskunnassa ja muissa sidosryhmissä. Siten

markkinatoimijat eivät enää voi jättää luonnon monimuotoisuutta huomiotta taloudellisessa päätöksenteossa ja riskienhallinnassa. Käynnissä onkin monia eri aloitteita biodiversiteetin sisällyttämiseksi taloudelliseen päätöksentekoon.

Ilmastoriskin tavoin myös luontokato voi vaikuttaa sijoitussalkkuihin omaisuuslajista, alasta ja maantieteellisestä alueesta riippumatta. Pitkäjänteisenä, riskejä välttävänä sijoittajana meille on tärkeää ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuteen ja luontopääomaan liittyvät pitkän aikavälin riskit. On löydettävä tapoja kartoittaa ja huomioida sijoitustemme biodiversiteettiin liittyvät riippuvuudet ja riskit sekä sijoitustemme vaikutukset biodiversiteettiin. Samalla on yhä tärkeämpää tunnistaa luonnolle myönteiset sijoitukset. Ennakoimme, että luontokato eli luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen ja siihen liittyvät taloudelliset vaikutukset ovat sijoittajille yhä tärkeämpiä. Siksi pyrimme noudattamaan parhaita käytäntöjä ja kehittämään biodiversiteettityötämme jatkuvasti, jotta voimme ottaa huomioon salkkumme vaikutukset ja riippuvuudet.

Lisää luonnon monimuotoisuuteen liittyvistä askelmerkeistä on kerrottu Ilmarisen Luonnon monimuotoisuus -tiekartassa.

[Ilmarisen Luonnon monimuotoisuus -tiekartta \(pdf\)](#)

Ihmisoikeusperiaatteet

Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen ovat olennainen osa kaikkea toimintaamme ja siten on luonnollista, että ne näkyvät myös sijoitustoiminnassa. Ihmisoikeudet määritellään kansainvälisten sopimusten ja julistusten avulla, esimerkkinä YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus. Nämä oikeudet kuuluvat yhtäläisesti kaikille ikään, sukupuoleen, uskontoon, syntyperään tai varallisuuteen katsomatta. Lisäksi muun muassa työelämään ja lapsiin liittyvistä oikeuksista on kirjoitettu yksityiskohtaisemmin juuri niihin aiheisiin keskittyneissä sopimuksissa ja julistuksissa. Ihmisoikeusperiaatteissamme kuvataan, miten huomioimme ihmisoikeudet sijoituspäätöksissämme ja käytännön ohjeistuksessa kerromme, miten nämä periaatteet näkyvät käytännön salkunhoidossa.

Yritykset tarvitsevat sosiaalisen toimiluvan pärjätäkseen pitkällä aikavälillä. Ihmisoikeudet kuuluvat olennaisesti vastuulliseen liiketoimintaan.

[Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus \(pdf\)](#)

Ihmisoikeusperiaatteet sijoitustoiminnassa

Perusoletuksena ja vähimmäisvaatimuksena on, että sijoituskohteemme noudattavat ihmisoikeuksien ja lasten oikeuksien lisäksi myös olennaisia työelämän oikeuksia. Lasten oikeuksien osalta kyse ei ole pelkästään lapsityövoiman käytön estämisestä, vaan myös lasten oikeuksien huomioimisesta muun muassa tuoteturvallisuudessa, maankäyttökysymyksissä sekä mainonnassa ja markkinoinnissa. Yritysten onkin hyvä katsoa ihmisoikeuksia laajasti ja yhtenä olennaisena osana koko yritysvastuuta.

Oman jatkuvan seurannan lisäksi ulkopuolinen yhteistyökumppanimme käy säännöllisesti arvopaperisijoituksemme läpi ja raportoi havaitsemistaan normirikkomuksista ja niiden epäilyistä. Otamme tiedossamme olevat normirikkomukset huomioon sijoituspäätöksiä tehdessämme ja seuraamme säännöllisesti uusia rikkomusepäilyjä. Mikäli omistamallamme yrityksellä on vaikeuksia näiden periaatteiden noudattamisessa, vaikuttamisprosessi on ensisijainen keino epäsuotavan toiminnan lopettamiseksi. Irtaudumme mahdollisuuksien mukaan omistuksesta, mikäli vaikuttamisprosessilla ei saada toivottua lopputulosta.

Odotamme että sijoituskohteemme toimivat kansainvälisten normien, sopimusten ja ohjeistusten mukaisesti, mukaan lukien:

- YK:n Global Compact -aloitteen periaatteet ja niiden perustana olevat YK:n ihmisoikeuksia, ympäristöä ja korruptiota koskevat julistukset
- ILO:n työelämää koskevat perusperiaatteet
- OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille mukaan lukien YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet

Sijoitustoiminnan perusoletukset ihmisoikeusvaikutuksista

Näkemyksemme mukaan:

- Ihmisoikeudet ja niiden noudattaminen kuuluvat olennaisesti kaikkeen liiketoimintaan.
- Pitkällä aikavälillä kannattava ja vastuullisesti toimiva yritys huolehtii henkilöstöstään, asiakkaistaan ja muista sidosryhmistään, kuten toimitusketjustaan liiketoimintaa tukevalla tavalla.
- Ihmisoikeuksista piittaamaton yritys on kasvava taloudellinen riski sijoitustoiminnalle esimerkiksi lainsäädännön tai valvonnan muuttumisen, asiakkaiden, muiden sidosryhmien tai sijoittajien karttamisen kautta.

- Henkilöstönsä hyvinvoinnista huolehtiva yritys viestii kiinnostuksesta pitkäaikaiseen arvonluontiin.
- Työhyvinvointiin ja työturvallisuuteen liittyvät hankkeet kasvattavat taloudellisen hyödyn lisäksi myös yhtiön positiivista sosiaalista pääomaa.

Ihmisoikeusperiaatteet yhteiskunnallisessa vaikuttamisessa

Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun. Tavoitteenamme on tukea kehitystä, joka edistää ihmisoikeuksien huomioimista kaikessa liiketoiminnassa.

Läpinäkyvyyden periaatteet raportoinnissa

Avoimuus on yksi arvoistamme ja se koskee myös sijoitustoimintamme ihmisoikeusvaikutusten raportointia. Ihmisoikeuksien osalta käytössämme ei ole ilmastoperiaatteisiin rinnastettavaa raportointikehikkoa ja mittaristoa. Muussa raportoinnissamme nostamme esille myös ihmisoikeusvaikutuksia erityisesti vaikuttamisprosessien kautta.

Omistajaohjauksen periaatteet

Omistajaohjaus on keskeinen osa sijoitustoimintaamme. Olemme aktiivinen omistaja ja vaikutamme eri tavoin omistamiimme yhtiöihin. Aktiivisen omistajaohjauksen painopiste on kotimaisessa omistajuudessa ja suorassa vaikuttamisessa, jota toteutamme muun muassa toimimalla nimitystoimikunnissa, äänestämällä yhtiökokouksissa ja säännöllisellä yhteydenpidolla yritysten johtoon. Epäsuorien omistusten osalta omistajaohjauksesta vastaavat rahastoyhtiöt, joilta kysymme omistajaohjauksen toteuttamisesta säännöllisesti joko kirjallisesti tai tapaamisten yhteydessä.

Näiden periaatteiden lisäksi julkaisemme Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen johtoryhmän hyväksymän omistajaohjauksen periaatteiden käytännön ohjeistuksen, joka sisältää yksityiskohtaisempia näkemyksiämme esimerkiksi pääomarakenteen muutoksiin ja hallitusvalintoihin liittyen.

**Omistajalla on valta ja vastuu omistajaohjauksen toteuttamisesta.
Sen avulla saadaan aikaan positiivista muutosta.**

Periaatteet koskevat sijoituksiamme sekä kotimaisiin että ulkomaisiin yhtiöihin. Omistajaoikeuksien käyttökappaleessa alla kuvaamme linjauksiamme koskien pääasiassa kotimaisia listayhtiöitä. Listaamattomat sijoituskohteet ovat ominaisuuksiltaan hyvin moninaisia, ja niiden osalta pyrimme lähtökohtaisesti turvaamaan omistajaoikeudet sopimuksellisesti.

Odotamme, että omistamamme pörssiyhtiöt noudattavat paikallisia hallinnointikoodeja ja kansainvälisiä hyvän hallintotavan suosituksia. Pidämme tärkeänä, että yhtiöt perustelevat mahdolliset poikkeamiset paikallisista hallinnointikoodeista selkeästi. Muiden kuin pörssiyhtiöiden osalta odotamme yhtiöiden noudattavan paikallisia hallinnointikoodeja ja kansainvälisiä hyvän hallintotavan suosituksia soveltuvin osin mahdollisuuksien mukaan toimintaympäristö ja yhtiön koko ja asema huomioiden. Pörssiyhtiöllä tarkoitamme näissä periaatteissa säännellyllä markkinalla kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä. Suomessa tämä tarkoittaa Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin Pörssi) kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä. Listayhtiöllä tarkoitamme näissä periaatteissa sekä säännellyllä markkinalla että monenkeskisessä kaupankäyntijärjestelmässä kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä. Suomessa tämä tarkoittaa sekä Nasdaq Helsinki Oy:ssä (Helsingin Pörssi) että First North Growth Market Finland (First North) -markkinapaikalla kaupankäynnin kohteena olevia yhtiöitä.

Eri markkinoilla on olemassa omat hallinnointikoodit, lainsäädäntö ja paikalliset käytännöt omistajaohjaukseen liittyvissä asioissa. Nämä paikalliset ohjeistukset saattavat olla keskenään ristiriidassa ja siten yrityksillä voi olla haasteita noudattaa eri vaatimuksien lisäksi myös Ilmarisen periaatteita kaikilta osin. Esimerkiksi palkitsemisjärjestelmien käsittelyn ja hyväksynnän osalta on käytössä erilaisia käytäntöjä ja lainsäädäntöä markkinapaikasta riippuen. Näissä tapauksissa voi olla tarkoituksenmukaista katsoa kokonaisuutta, yksityiskohdissa näkyvien erojen sijaan.

Raportoimme vuosittain internetsivuillamme ja osana yritysraporttiamme siitä, miten omistajaohjauksen periaatteet on pantu täytäntöön.

Omistajaohjaus ja sijoitusstrategia

Työeläkevakuutusyhtiön sijoitustoiminnan tavoitteena on turvata työeläkejärjestelmän rahoitus pitkällä aikavälillä ja kestävällä tavalla. Sijoituksemme ovat pääosin luonteeltaan pitkäaikaisia, ja tavoitteena on sijoituskohteiden mahdollisimman hyvä arvonkehitys pitkällä aikavälillä. Meillä on korkeat odotukset omistamiemme yritysten hyvästä hallinnosta ja vas-

tuullisesta liiketoiminnasta. Vastuullisuusnäkökohtien huomiointi on osa sijoitusten ja sijoitus-toiminnan riskienhallintaa. Vaikuttamalla omistamiemme yhtiöiden hallintoon voimme omalta osaltamme edistää hyvää pitkäaikaista arvonkehitystä.

Työeläkevarojen merkitys ja suomalainen omistaminen

Eläkevarojen tuottava sijoittaminen turvaa eläkkeiden kestäväen rahoituksen ja on siten keskeinen osa suomalaista sosiaaliturvajärjestelmää. Olemme merkittävä omistaja suomalaisissa pörssi-yhtiöissä ja laajemminkin merkittävä taloudellinen toimija suomalaisessa yhteiskunnassa.

Noin neljännes sijoitusvarallisuudestamme on sijoitettu Suomeen ja on sitä kautta suoraan hyödyttämässä Suomen elinkeinoelämää. Suomalaisten yritysten menestys vaikuttaa sijoitustuottoihimme ja Suomessa tehtävällä työllä on suora yhteys Ilmarisen eläkemaksukertymään.

Ulkomaisissa sijoituksissamme vaikutusmahdollisuutemme yksin ovat yleensä huomattavasti pienemmät johtuen pienemmistä suhteellisista omistusosuuksista.

Omistamiemme yritysten toiminnan seuranta

Seuraamme omistamiemme yritysten toimintaa eri tavoin muun muassa tapaamisten ja raportoinnin avulla. Sijoituskohteena olevan yhtiön tulee olla toiminnassaan riittävän läpinäkyvä ja annettava tietoja taloudellisesta suoriutumisestaan, strategiasta ja riskien arvioinnista sekä hallintotavasta, veropolitiikasta ja vastuullisuusperiaatteistaan. Hyvä käytäntö on, että raportoivat vastuullisuustiedot ovat riippumattoman tahon varmentamia, huomioiden kuitenkin yrityksen koko ja resurssit.

Omistajaoikeuksien käyttö kohdeyrityksissä

Osallistuminen hallitustyöskentelyyn

Ilmarisen sisäisessä Luottamustehtävät ja sivutoimet periaatteessa määritellään millä edellytyksillä henkilöstömme voi toimia muiden yhteisöjen hallintoelimien jäsenenä. Ilmarisen hallitus hyväksyy kaikki ilmarislaisten jäsenyydet listayhtiöiden hallintoelimissä. Ilmarislaiset eivät pääsääntöisesti osallistu listayhtiöiden hallintoelintyöskentelyyn. Hallitus voi kuitenkin perustellusta syystä päättää toisin. Lisäksi hallitus hyväksyy toimitusjohtajan ja johtoryhmän jäsenten kaikki muut hallintoelinjäsenyydet Ilmarisen ulkopuolisissa yhteisöissä. Toimitusjohtaja hyväksyy muun henkilöstön osalta kaikki työhön liittyvät muut kuin listayhtiöiden hallintoelinjäsenyydet.

Arviointia tehdessään päätöksentekijä ottaa huomioon työeläkeyhtiöiden itsenäisyys- ja riippumattomuusvaatimukset, jäsenyyden tarkoituksenmukaisuuden ja työeläkeyhtiön edun. Lisäksi huomioidaan se, että jäsenyys ei aiheuta eturistiriitoja, ei vaikuta haitallisesti sijoitus-toiminnan päätöksentekoon eikä haittaa henkilön perustehtävän hoitoa Ilmarisessa. Tiedot ilmarislaisten hallituspaikoista ja muista luottamustehtävistä on lueteltu Ilmarisen verkkosivuilla.

[Ilmarinen luottamustehtävät \(ilmarinen.fi\)](https://www.ilmarinen.fi)

Osallistuminen ja vaikuttaminen hallituksen jäsenten nimitysprosessiin

Hallituksen tehtävänä on edistää yhtiön ja osakkeenomistajien etua. Pörssi-yhtiöissä ja suurissa listaamattomissa yhtiöissä hallituksen valintaprosessin tehostamiseksi tarvitaan nimitystä valmisteleva toimielin, jossa voi olla sekä hallituksen jäseniä että osakkeenomistajien edustajia. Osallistumme aktiivisesti hallituksen jäsenten valintaan nimitysprosessin kautta.

Edistämme omistamiemme yritysten ammattitaitoista hallintoa ja johtamista.

Kannatamme ensisijaisesti osakkeenomistajien nimitystoimikunnan muodostamista, jossa jäsenet olisi valittava suurimpien omistajien edustajien joukosta. Niissä yhtiöissä, joissa omistus on hajautunut, hallituksen jäsenistä koostuva nimitysvaliokunta voi olla perusteltu. Jälkimmäisessäkin tapauksessa pidämme hyvänä, että suurimpia osakkeenomistajia kuullaan mahdollisista hallituskokoonpanomuutoksista tarvittaessa etukäteen.

Yhtiökokouksiin osallistuminen

Osallistumme Suomessa pääsääntöisesti kaikkiin omistamiemme yhtiöiden yhtiökokouksiin. Ulkomaisissa listattujen yhtiöiden yhtiökokouksissa hyödynnämme palveluntarjoajan äänestyspalvelua ja -periaatteita, jotka huomioivat vastuullisuusseikat. Pidämme tärkeänä, että kaikki tavanomaisesta poikkeavat esitykset perustellaan yksityiskohtaisesti jo kokouskutsussa. Mikäli yhtiökokousesitykset eivät ole linjassa periaatteidemme kanssa, olemme etukäteen yhteydessä yhtiöön ja kysymme lisätietoja ennen lopullisen äänestyspäätöksen tekemistä

Tarvittaessa Ilmarinen tekee osakkeenomistajana hyvää hallintoa ja vastuullisuutta edistäviä ehdotuksia sekä tukee muiden omistajien vastaavia ehdotuksia ja osallistuu niiden valmisteluun.

Ilmarinen julkaisee verkkosivuillaan pörssiyhtiöiden yhtiökokouksissa antamansa äänet. [Ilmarisen äänestykset yhtiökokouksissa \(ilmarinen.fi\)](http://ilmarinen.fi).

Yhtiön hallituksen kokoonpano

Pidämme tärkeänä hallitusten jäsenten valinnassa ammattitaitoa, kokemusta ja jäsenten toisiaan täydentävää osaamista sekä vastuullisuusosaamista. Hallituksen monimuotoisuus tukee yhtiön liiketoimintaa ja sen kehittämistä. Hallituksen monipuoliseen kokoonpanoon kuuluu myös se, että hallituksen jäsenet ovat eri sukupuolia, eri ikäisiä ja erilaisista taustoista. Hallituksen jäsenmäärän ja kokoonpanon tulee olla linjassa kyseessä olevan yhtiön toimialarakenteen ja elinkaarivaiheen kanssa. Hallituksessa tulee olla riittävän laaja-alaista osaamista ilman, että hallituksen jäsenmäärää kasvatetaan tarpeettomasti.

Hallituksen jäsenellä on oltava tarpeeksi aikaa hoitaa luottamustehtävänsä. Pörssiyhtiön toimitusjohtajalla tai muulla operatiivisen johtoryhmän jäsenellä voi pääsääntöisesti olla enintään kaksi ulkopuolista pörssiyhtiön hallituspaikkaa, joista enintään toinen voi olla puheenjohtajuus. Lisäksi hallituksen valinnassa on tärkeää kiinnittää huomiota hallituksen jäsenten riippumattomuuteen. Riippumattomuuden arvioinnin perustana on esimerkiksi Suomessa pörssiyhtiöiden hallinnointikoodi. Hallituksen enemmistön on oltava lähtökohtaisesti riippumaton yhtiöstä ja vähintään kahden hallituksen jäsenen on oltava yhtiön lisäksi riippumattomia myös yhtiön merkittävistä osakkeenomistajista. Lähtökohtaisesti pidämme riippuvaisena hallituksen jäsentä, jolla on yli 10 vuoden yhtäjaksoinen hallitusjäsenyys. Ehdolla olevien, uusien hallitusjäsenten riippumattomuus selvityksen tulokset on hyvä julkaista osana ehdolla olevien henkilöiden esittelyä.

On tärkeää, että hallituksen puheenjohtajan ja toimitusjohtajan tehtävät on selvästi eriytetty. Toimitusjohtajaa ei pääsääntöisesti pitäisi valita johtamansa yhtiön hallitukseen.

Pidämme tärkeänä, että hallituksen jäsenillä on osakeomistusta yhtiössä. Osakeomistuksen kautta hallitusten jäsenten ja osakkeenomistajien tavoitteita voidaan yhdenmukaistaa ja yhtenäistää.

Palkitseminen

Näkemyksemme mukaan kilpailukykyinen palkitseminen on olennainen väline kyvykkään johdon palkkaamiseksi yhtiöön. Hyvin toteutetut palkitsemisjärjestelmät kannustavat yrityk-

sen arvon pitkäjänteiseen kasvattamiseen. Hyvän palkitsemisjärjestelmän tunnusmerkkejä ovat pitkäjänteisyys, selkeys, yksinkertaisuus ja se, että järjestelmä palkitsee vain ansaitusta menestyksestä. Yrityksen pitää pyrkiä palkitsemisjärjestelmissään mahdollisimman suureen avoimuuteen.

Pidämme tärkeänä, että sekä yrityksen toimiva johto että hallitus omistavat yhtiön osakkeita. Kannatamme yrityksen johdon palkitsemisjärjestelmiä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa omistajien ja yrityksen johdon tavoitteita. Yhtiön ulkopuolisen hallituksen jäsenen palkitseminen on järjestettävä erikseen toimivan johdon palkitsemisesta. Hallituksen jäsenen osallistuminen samaan osakeperusteiseen palkitsemisjärjestelmään ei ole pääsääntöisesti perusteltua, sillä se voi heikentää valvontavelvollisuuden toteuttamista ja aiheuttaa eturistiriitoja. Pidämme tärkeänä, että palkitsemisjärjestelmissä taloudellisten näkökohtien lisäksi otetaan tarkoituksenmukaisesti huomioon myös vastuullisuusnäkökohdat.

Hallituksen jäsenten palkkioiden tulee olla suhteutettuna työn vaativuuteen ja käytettyyn aikaan. Palkkiot voivat muodostua vuosikorvauksesta, kokouspalkkioista tai näiden yhdistelmästä.

Toimivan johdon palkka- ja palkitsemisjärjestelmien yksityiskohdista päättäminen kuuluu yhtiön hallituksen tehtäviin. Toimitusjohtajan ja mahdollisen toimitusjohtajan sijaisen palkitsemisesta ja heille maksettavista muista korvauksista päättää hallitus yhtiökokouksessa esitetyn palkitsemispolitiikan puitteissa. Näkemyksemme mukaan pörssiyrityöiden hallituksissa tulisi olla erillinen palkitsemisvaliokunta. Yrityksen johdon ei tule osallistua itseään koskevien palkitsemisjärjestelmien laatimiseen.

Palkitsemispolitiikkaan ja -raporttiin liittyvät odotuksemme on avattu tarkemmin vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeissamme:

[Vastuullisen sijoittamisen käytännön ohjeistus \(pdf\)](#)

Yrityksen muun henkilöstön palkitsemisjärjestelmän laatiminen on ennen kaikkea yrityksen johdon tehtävä, mutta omistajanäkökulman ja henkilöstön palkitsemisjärjestelmän välillä ei saa vallita ristiriitaa.

Pääomarakenteen muutokset

Pidämme tärkeänä, että hallitusten ehdottamat valtuutukset uusien osakkeiden antamisesta ovat tarkoituksenmukaiset yhtiön strategia ja elinkaari huomioon otettu. Pidämme hyvänä, että palkitsemiseen käytettävä antivaltuutus olisi erotettuna niin sanotusta yleisestä antivaltuutuksesta, jotta osakkeenomistajat voivat arvioida valtuutusten käyttötarkoitusta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Osinkopolitiikka

Yritysten kyky maksaa osinkoja riippuu yrityksen tuloskehityksestä, yrityksen rahoitusrakenteesta ja yrityksen kasvunäkymistä. Pidämme tärkeänä, että yrityksellä on hallituksen vahvistama osinkopolitiikka ja että yritys noudattaa osakkeenomistajan kannalta aktiivista ja tavoitteellista yhtiön vakavaraisuuden turvaavaa osinkopolitiikkaa.

Osakesarjat ja äänivalta

Pidämme parhaana rakenteena sitä, että yksi osake vastaa yhtä käytettävissä olevaa ääntä yhtiökokouksissa. Pidämme erilaisia äänivaltaleikkureita ja suostumuslausekkeita yleensä yhtiön arvoa alentavina tekijöinä.

Tilintarkastajan valinta ja tilintarkastajien palkkiot

Odotamme, että tilintarkastaja vaihdetaan määräjain. Pidämme hyvänä käytäntönä, että yritykset raportoivat yksityiskohtaisesti tilintarkastajalle maksetuista palkkioista muista kuin varsinaisista tilintarkastuspalveluista.

Vastuullisuutta edistävät yhtiökokousesitykset

Suhtaudumme lähtökohtaisesti myönteisesti yhtiökokousesityksiin, jotka edistävät vastuullisuutta Ilmarisessa noudatettavien periaatteiden mukaisesti. Osallistumme tilanteen mukaan esimerkiksi ilmastovaikutuksiin liittyvien osakkeenomistajien ehdotuksien antamiseen sekä tuemme muiden omistajien vastaavia olennaisia ja tarkoituksenmukaisia ehdotuksia. Päätöksiimme esitysten kannattamisesta vaikuttaa se, miten olennaisia ne ovat yhtiön liiketoiminnan ja sen vaikutusten näkökulmasta, miten yhtiö on toiminut asiassa muihin vastaaviin yrityksiin verrattuna sekä yhtiön äänestysuusitus ja sen perustelut. Kannatamme esimerkiksi yhtiökokousesityksiä, jotka tukevat Ilmarisen ilmastoperiaatteiden keskeistä tavoitetta siitä, että yhtiöt arvioivat strategisia valintojaan ja investointejaan suhteessa ilmaston lämpenemisen rajoittamiseen. Mikäli yhtiökokoukselle esitetyt ilmastoon liittyvät strategiat eivät ole riittäviä tai tarkoituksenmukaisia, voimme tilanteen mukaan myös äänestää näitä vastaan. Käytämme palveluntarjoajan analyysia äänestyspäätöksemme tukena.

Vuoropuhelu omistamiemme yhtiöiden, muiden osakkeenomistajien ja sidosryhmien kanssa

Yhteydenpito yhtiöiden kanssa yhtiökokousten ulkopuolella

Käymme keskustelua omistamiemme yhtiöiden johdon ja tarvittaessa hallituksen kanssa osana normaalia salkunhoitoa. Keskusteluissa käymme läpi yritysten liiketoimintaa ja taloudellista asemaa. Tavoitteena on myös edistää yritysten vastuullisuutta. Pidämme tärkeänä, että omistamiemme yhtiöiden strategiassa otetaan laajasti huomioon liiketoiminnalle merkittävistä vastuullisuustekijöitä.

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin ja sidosryhmiin

Yhteydenpito muihin osakkeenomistajiin yksittäisen yhtiön osalta rajoittuu pääsääntöisesti nimitystoimikuntatyöhön tai vaikuttamisprosesseihin. Teemme tarvittaessa yhteistyötä muiden osakkeenomistajien kanssa epäkohtiin puuttumiseksi. Erityisesti ulkomaisissa omistuksissa on tehokasta toimia yhdessä muiden osakkeenomistajien kanssa. Mahdollisten markkinareaktioiden takia emme pääsääntöisesti voi kommentoida sijoituspäätöksiämme. Käymme mielellämme keskustelua eri sidosryhmien kanssa erityisesti vastuullisuuden saralla.

Veroperiaatteet

Ilmarisen sijoitustoiminnan verotukseen liittyvät periaatteet ja niistä johdettu Ilmarisen vastuullinen veropolitiikka ovat osa Ilmarisen vastuullisen sijoittamisen periaatteita. Vastuullisella veropolitiikalla lisäämme toimintamme yhteiskunnallista vaikuttavuutta ja sijoitustoimintamme läpinäkyvyyttä.

Vastuullinen veropolitiikka tarkoittaa sijoitustoiminnassamme

- sitoutumista toimimaan Suomen ja muiden sijoitusvaltioiden verolakien ja säännösten mukaisesti,
- odotusta siitä, että yhteistyökumppanimme sitoutuvat vastaavasti toimimaan sijoitusvaltioiden verolakien ja -säännösten mukaisesti,
- sijoitusten verotuksellisen kohtelun ja sijoitusrakenteiden ennakkollista selvittämistä listamattomien sijoitusten osalta,
- sijoitustoiminnan ohjaamista liiketaloudellisin, verotuksesta riippumattomin perustein ja
- avointa vuorovaikutusta veroviranomaisten ja muiden sidosryhmien kanssa lakisääteisten raportointivelvoitteiden selvittämiseksi ja täyttämiseksi.

Emme osallistu sijoitustoiminnassamme aggressiiviseen verosuunnitteluun.

Emme myöskään tee sijoituksia sellaisten sijoitusrakenteiden kautta, joilla pyritään välttämään sijoituksesta aiheutuvia valtioiden väliseen tietojenvaihtoon kohdistuvia raportointivelvoitteita tai joiden tarkoituksena on estää veroviranomaisia tunnistamasta sijoitustuottojen tosiasiallinen edunsaaja.

Lakisääteisenä tehtävänäemme on sijoittaa eläkevarat tuottavasti, turvaavasti ja vastuullisesti siten, että pystymme maksamaan eläkevakuutettujen eläkkeet myös tulevaisuudessa. Otamme eläkevakuutettujen edun huomioon myös verotuksen näkökulmasta ja pyrimme siksi tekemään sijoituksemme niin, että kansainvälisen verotuksen periaatteiden vastaiselta sijoitustuottoja rasittavalta kahdenkertaiselta verotukselta mahdollisuuksien mukaan vältytään.